

ASSOCIACIÓ DE PARES I DE NENS SUPERDOTATS DE CATALUNYA

Travessera de Dalt 21-23 7º-1º, 08024 Barcelona Tel 93.285.02.59
Inscrita en el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya amb el nº 14.996
Reconeguda per la Confederació Espanyola d'associacions d'Altes Capacitats
Web: <http://agrupans.altas-capacidades.net> E-mail: agrupans@altas-capacidades.net

Programes Específics d'Altes Capacitats

Curs Interacció Motivació - Emoció

ASSOCIACIÓ DE PARES I DE NENS SUPERDOTATS DE CATALUNYA

Travessera de Dalt 21-23 7°-1°, 08024 Barcelona Tel 93.285.02.59
Inscrita en el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya amb el nº 14.996
Reconeguda per la Confederació Espanyola d'associacions d'Altes Capacitats
Web: <http://agrupans.altas-capacidades.net> E-mail: agrupans@altas-capacidades.net

Programes Específics d'Altes Capacitats

CURS: INTERACCIÓ MOTIVACIÓ - EMOCIÓ

"Si no existeix la motivació, pràcticament s'inutilitza la superdotació. El talent funciona si la motivació es troba darrera i li fa de motor" (Genovard i Castelló Psicopedagogia de la Superdotació. 1.998)

OBJECTIUS DEL CURS

L'objectiu general del curs és permetre que els alumnes d'altres capacitats puguin estudiar amb motivació i a més es sentin motivats davant la vida en general.

De nou l'Informe de l'OCDE situa al sistema educatiu espanyol a la cua dels països avaluats: el lloc 26 d'entre 29 països. Andreas Schleicher, coordinador de l'Informe PISA de l'OCDE, assenyala: **«L'èxit del sistema educatiu està en assolir una major motivació en l'alumnat >>».**

Sens dubte els alumnes que en ell més necessiten motivació són els d'alta capacitat.

L'objectiu d'aquest curs específic per a altres capacitats <<LA INTERACCIÓ MOTIVACIÓ-EMOCIÓ> s'orienta a la felicitat del nen d'alta capacitat. Però aquesta passa per sentir-se motivat davant els estudis i davant la vida, pel que l'objectiu general del curs és: **<< Ajudar a l'alumne d'alta capacitat a generar mecanismes d'automotivació permanent per a tot l'estudi, per a la seva convivència amb els companys i per a la vida en general >>».** (Beltrán 1998).

Això requereix la interrelació amb el tutor del col·legi que s'iniciarà des del començament del curs.

ASSOCIACIÓ DE PARES I DE NENS SUPERDOTATS DE CATALUNYA

*Travessera de Dalt 21-23 7º-1º, 08024 Barcelona Tel 93.285.02.59
Inscrita en el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya amb el nº 14.996
Reconeguda per la Confederació Espanyola d'associacions d'Altes Capacitats
Web: <http://agrupans.altas-capacidades.net> E-mail: agrupans@altas-capacidades.net*

Perquè l'alumne d'alta capacitat adquireixi una motivació sostinguda i l'aprenentatge se li transformi en plaer intel·lectual, és necessari que es donin tres supòsits:

Un. Que rebi l'educació amb els seus propis estils d'aprenentatge: L'adaptació curricular precisa, indicada en el seu dictamen.

Dos. Que senti que la societat i específicament el món de la Ciència al que pertany, lluny de rebutjar-lo, el necessita i el requereix.

Tres. Que conegui les estratègies necessàries per tal de generar mecanismes d'automotivació permanent, que és l'objectiu d'aquest Curs.

AGRUPANS, tenia previst la realització d'aquest Curs en un futur, però la ràpida consecució amb èxit dels supòsits Un i Dos, ha permès avançar aquest Curs al present, el que farà possible la ràpida consecució del seu objectiu assenyalat, fent de la motivació un aspecte del propi jo, de la pròpia personalitat que es desenvolupa sota tres variables fonamentals:

1. El descobriment de les metes personals, orientades a la vida real, i les raons personals que la sustenten. Els nens d'altas capacitats, en l'acceptació del seu fet diferencial, adquiriran en el Curs les estratègies psicològiques necessàries per tal de descobrir amb il·lusió la seva projecció vocacional futura, en la construcció del sentit de la destinació última del seu ésser personal. Des d'aquesta perspectiva podran orientar, amb motivació, els aprenentatges actuals.

2. El desenvolupament de l'autoestima fins a arribar al nivell adequat. Autoestima que s'edifica sobre el constructe del propi jo: la convicció de la autoeficàcia i la percepció del autocontrol.

3. Les emocions en relació a l'entorn educatiu. **A.** En relació als companys. **B.** En relació als docents. **C** En relació a les matèries que descobreix i construeix, i en relació a les altres situacions escolars relacionades. (Valle-González-Rodríguez, 2006).

ASSOCIACIÓ DE PARES I DE NENS SUPERDOTATS DE CATALUNYA

Travessera de Dalt 21-23 7°-1°, 08024 Barcelona Tel 93.285.02.59
Inscrita en el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya amb el nº 14.996
Reconeguda per la Confederació Espanyola d'associacions d'Altes Capacitats
Web: <http://agrupans.altas-capacidades.net> E-mail: agrupans@altas-capacidades.net

Noves estratègies que el nen descobrirà en el Curs:

El nen anirà comprenent el seu procés d'aprenentatge, no des de la perspectiva d'adquisició i transmissió de coneixements, sinó fonamentant-lo en el procés mateix, en el desenvolupament del seu propi estil d'aprenentatge, descobrint les estratègies orientades a aconseguir el desenvolupament de les seves altes capacitats en un procés generador de noves formes de pensament mitjançant accions combinades que li permetran iniciar-se en l'aprenentatge continu orientat al llarg de la vida.

L'objectiu de l'aprenentatge escolar ja no se centrarà en l'adquisició de continguts sinó a aprendre a aprendre.

El nen d'alta capacitat, de sentir-se objecte del procés de l'aprenentatge tradicional orientat a "quant" aprèn, passarà, a poc a poc, a sentir-se protagonista del seu procés orientat a "com" aprèn, iniciant-se en l'aprenentatge autoregulat.

Primer trimestre

La primera fase de l'aprenentatge autoregulat se centra en l'establiment d'objectius seleccionats pel propi alumne, i en el descobriment progressiu de les seves pròpies formes i estils d'aprenentatge.

Aquesta primera fase requereix d'una banda l'entrenament del nen en les estratègies metacognitives, i, per altra banda, en el contacte directe de la Psicòloga del Curs amb el tutor del col·legi al que li transmetrà els detalls de quant el nen ha descobert i li oferirà les orientacions necessàries a tenir en compte en l'adaptació curricular i en l'aula: la potenciació de l'autoestima, en la percepció d'autoeficiència, i en el reconeixement de les diferents capacitats. Tot això amb l'adequat nivell de cultura de la diversitat.

ASSOCIACIÓ DE PARES I DE NENS SUPERDOTATS DE CATALUNYA

*Travessera de Dalt 21-23 7º-1º, 08024 Barcelona Tel 93.285.02.59
Inscrita en el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya amb el nº 14.996
Reconeguda per la Confederació Espanyola d'associacions d'Altes Capacitats
Web: <http://agrupans.altas-capacidades.net> E-mail: agrupans@altas-capacidades.net*

Segon trimestre

La segona fase se fonamenta en el control de la voluntat, i se centra: **A.** En els processos que ajuden a l'alumne a focalitzar la seva atenció en el seu procés d'aprenentatge. **B.** En les estratègies de l'alumne per a l'autoprotecció de la seva atenció i desig d'aprendre. **C.** En les tècniques i habilitats de autoinstrucció per descobriment personal i adquisició de competències de automonitoratge.

Aquí novament es fa necessari el contacte directe de la Psicòloga del Curs amb el tutor del nen en el col·legi a fi de facilitar-li les necessàries pautes de la seva participació.

Tercer trimestre

La tercera fase comprèn els processos d'auto-avaluació dels resultats. Implica: **A.** El nen realitzarà la comparació de la informació assolida amb els objectius educatius inicialment establerts, mitjançant els processos d'atribució causal, de manera que li ajudarà en la detecció de les causes dels errors i en la reorganització del perfil estratègic del seu aprenentatge. **B.** La presa de consciència, per part del nen, del nivell de plaer intel·lectual aconseguit.

En aquesta tercera fase de nou es contactarà amb el tutor del col·legi que rebrà la informació, i haurà de promoure les auto-reaccions adequades en forma de creences positives que incrementaran la percepció al nen de la seva autoeficàcia, la seva motivació intrínseca i la seva satisfacció personal.

LAS TRES INTERACCIONS

L'objectiu del Curs, s'assoleix a mitjançant l'activació de tres interaccions. **A.** Interacció entre el nen d'alta capacitat i els seus iguals en el grup. **B.** Interacció entre la psicòloga que dirigeix el curs i el Tutor del nen o adolescent en el col·legi. **C.** Interacció de la Psicòloga que dirigeix el curs, amb els pares.

ASSOCIACIÓ DE PARES I DE NENS SUPERDOTATS DE CATALUNYA

Travessera de Dalt 21-23 7º-1º, 08024 Barcelona Tel 93.285.02.59
Inscrita en el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya amb el nº 14.996
Reconeguda per la Confederació Espanyola d'associacions d'Altes Capacitats
Web: <http://agrupans.altas-capacidades.net> E-mail: agrupans@altas-capacidades.net

A. La Interacció entre el nen d'alta capacitat i els seus iguals en el grup.

L'autoestima, -expliquen Haeussler i Milicic-, "és un procés psicològic generat en la integració amb els iguals, que implica la percepció, estima i el concepte que cada un té de si mateix en els diferents àmbits". Calen doncs "els iguals" per tal de poder construir l'autoestima.

El Curs, d'una banda, permet, al nen d'alta capacitat, reconèixer-se en el reflex de si mateix que constitueixen els seus iguals: els altres nens i nenes de les seves mateixes característiques cognitives i emocionals, i edat, del grup que estan realitzant el Curs. Aquesta interacció possibilita al nen d'alta capacitat desenvolupar el seu procés d'identitat amb l'activació del sentit de pertinença al grup d'iguals.

Per altra banda, el nen d'alta capacitat adquireix autoimatge positiva, constructe en el qual se sustenta l'autoestima i permet situar-la en el nivell adequat.

B. La interacció entre la Psicòloga que dirigeix el curs i la Tutora o Tutor del nen en el col·legi.

El tractament educatiu escolar del nen d'alta capacitat, és a dir, l'adaptació curricular, i el tractament educatiu extraescolar: el Curs, han de realitzar-se en forma conjunta. Això requereix aquesta interacció permanent que ha d'iniciar-se al començar el curs i mantenir-se al llarg del mateix. El Tutor del col·legi va rebent les pautes i les orientacions necessàries que li permeten dissenyar i desenvolupar l'adaptació curricular precisa que el nen necessita, de forma personalitzada, ajustant-se a les necessitats i característiques concretes del nen.

Les orientacions que el tutor va rebent constitueixen el complement necessari de la formació que anirà rebent en el seu Curs Universitari específic, que en aula virtual han de realitzar tots els tutors i professors de nens i adolescents superdotats i d'altres capacitats

ASSOCIACIÓ DE PARES I DE NENS SUPERDOTATS DE CATALUNYA

Travessera de Dalt 21-23 7°-1°, 08024 Barcelona Tel 93.285.02.59
Inscrita en el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya amb el nº 14.996
Reconeguda per la Confederació Espanyola d'associacions d'Altes Capacitats
Web: <http://agrupans.altas-capacidades.net> E-mail: agrupans@altas-capacidades.net

educativa complementària que han de fer, i específicament les actuacions pràctiques que es deriven.

C.-La interacció entre la Psicòloga que dirigeix el curs, i els pares.

Al final de cada sessió del Curs, la Psicòloga que ho dirigeix informará als pares, en l'Escola d'Altes Capacitats per a Pares, i els orientará en l'acció. Els pares aniran rebent, per correu electrònic, còpia de tots els comunicats de la interacció amb el Tutor del col·legi.

FONAMENTS CIENTÍFICS DEL CURS.

El Curs "*Interacció Motivació-Emoció*", específic per a alumnes d'altas capacitats s'ofereix als alumnes que hagin realitzat el curs bàsic de Desenvolupament de la Intel·ligència Emocional. A més, aquesta es potenciarà en un nivell superior al llarg del present Curs.

Els fonaments científics del Curs, es troben sintetitzats en la conferència del Prof. J. De Mirandés, en la Universitat de Barcelona, amb el títol: "*La teoria de Joseph Renzulli, en el fonament del Nou Paradigma de la Superdotació*", i especialment en el seu capítol: "*El Model Integrador Motivació-Emoció del Prof. Isa ac Garrido*" (El text d'aquesta conferència es troba en les principals Webs científiques especialitzades).

Aquest Curs es fonamenta específicament en les investigacions científiques de major reconeixement en el tema: Burk, Izard, i Garrido. D'una banda en la teoria dels sistemes motivacionals-emocionals primaris de Burk, que situa a aquests en una jerarquia en ordre ascendent, des dels reflexos passant pels instints, els impulsos primaris, els impulsos adquirits, els afectes primaris, arribant a la motivació d'efectància o domini.

Des d'aquesta perspectiva l'emoció és un mecanisme de sortida associat amb la motivació que duu informació sobre la motivació. La font d'informació és el potencial motivacional que en el nen d'alta capacitat és activat per un estímul desafiador. La motivació i l'emoció són diferents aspectes: la motivació és el potencial per a la conducta inherent en l'estructura neuroquímica, implicant l'emoció i els mitjans pels quals aquest potencial es fa realitat quan, en les persones d'alta capacitat, és activat per aquests estímuls desafiadors.

ASSOCIACIÓ DE PARES I DE NENS SUPERDOTATS DE CATALUNYA

Travessera de Dalt 21-23 7º-1º, 08024 Barcelona Tel 93.285.02.59
Inscrita en el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya amb el nº 14.996
Reconeguda per la Confederació Espanyola d'associacions d'Altes Capacitats
Web: <http://agrupans.altas-capacidades.net> E-mail: agrupans@altas-capacidades.net

La interacció de la motivació amb l'emoció és anàloga a la de l'energia amb la matèria en física: Si l'energia és un potencial que es manifesta en la matèria, la motivació és un potencial que es manifesta en l'emoció. Izard, conseqüència dels seus estudis científics, assenyalava: *"Les emocions poden tenir funcions motivacionals. L'emocional és un sistema motivacional primari. L'experiència emocional és la motivació per a l'acció individual. Les emocions energitzen els sis temes motivacionals."*

El *"Model Integrador Motivació-Emoció"* del Prof. Garrido¹, integra diferents models, teories i constructes, destacant la rellevància de cadascun d'ells en l'estructuració del seu àmbit d'investigació i en l'explicació de la conducta:

<<Motivació i emoció són processos unitaris, però a mb un efecte diversificat en diferents nivells d'acció i activitat, que se sinte titza en els següents punts:

1. Als diferents nivells de l'acció subjeuen en dif erents nivells de motivació; els diferents nivells d'emoció estan estretament vincul ats amb els nivells d'activitat.

1

El Dr Isaac Garrido Gutiérrez, expert en Neurodidàctica, és membre del Consell Superior d'Experts en Altes Capacitats, i autor de llibres com: "Psicologia de l'Emoció", o "Psicologia de la Motivació" És el Director del Departament de Psicologia Bàsica de la Universitat Complutense de Madrid. Ha publicat innombrables articles científics com el titulat: "Com afrontar la infelicitat dels superdotats?", publicat en La Vanguardia el 13 de març de 2007, dintre de la sèrie d'articles científics: "Nens i Nenes Superdotats",

2. La motivació pot adoptar una de les tres formes: primària, secundària, o cognitiva, segons el nivell d'activitat que haurà de produir-s e en un moment determinat, per tal de possibilitar un adequat funcionament de l'organisme.

3 . L'emoció és una forma d'acció que integra tres nivells d'activitat que es concreten en tres components que poden presentar-se simultàni ament: experiència, canvis neurofisiològics i neuroendocrins, i expressió emocional.

4. Les estructures anatòmiques que possibiliten els processos de motivació i emoció són en gran mesura coincidents, sobretot en el nive ll fisiològic.

5. La funció de la motivació, en el nivell d'activi tat cognitiva és suscitar processos cognitius que permetin l'ajustament i l'adaptació d el subjecte.

ASSOCIACIÓ DE PARES I DE NENS SUPERDOTATS DE CATALUNYA

*Travessera de Dalt 21-23 7º-1º, 08024 Barcelona Tel 93.285.02.59
Inscrita en el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya amb el nº 14.996
Reconeguda per la Confederació Espanyola d'associacions d'Altes Capacitats
Web: <http://agrupans.altas-capacidades.net> E-mail: agrupans@altas-capacidades.net*

6. *La funció de la motivació en l'emoció en el nivell d'activitat física és en gran mesura coincident. La motivació suscita conductes que fan possible la relació adaptació del subjecte al mitjà físic.*

7. *La funció de la motivació en el nivell d'activitat social és suscitar conductes que possibilitin la seva adaptació i ajustament al mitjà social. El component d'expressió emocional corresponent a aquest nivell d'activitat permet l'adaptació social, comunicant l'estat emocional que es troba el subjecte>>.*